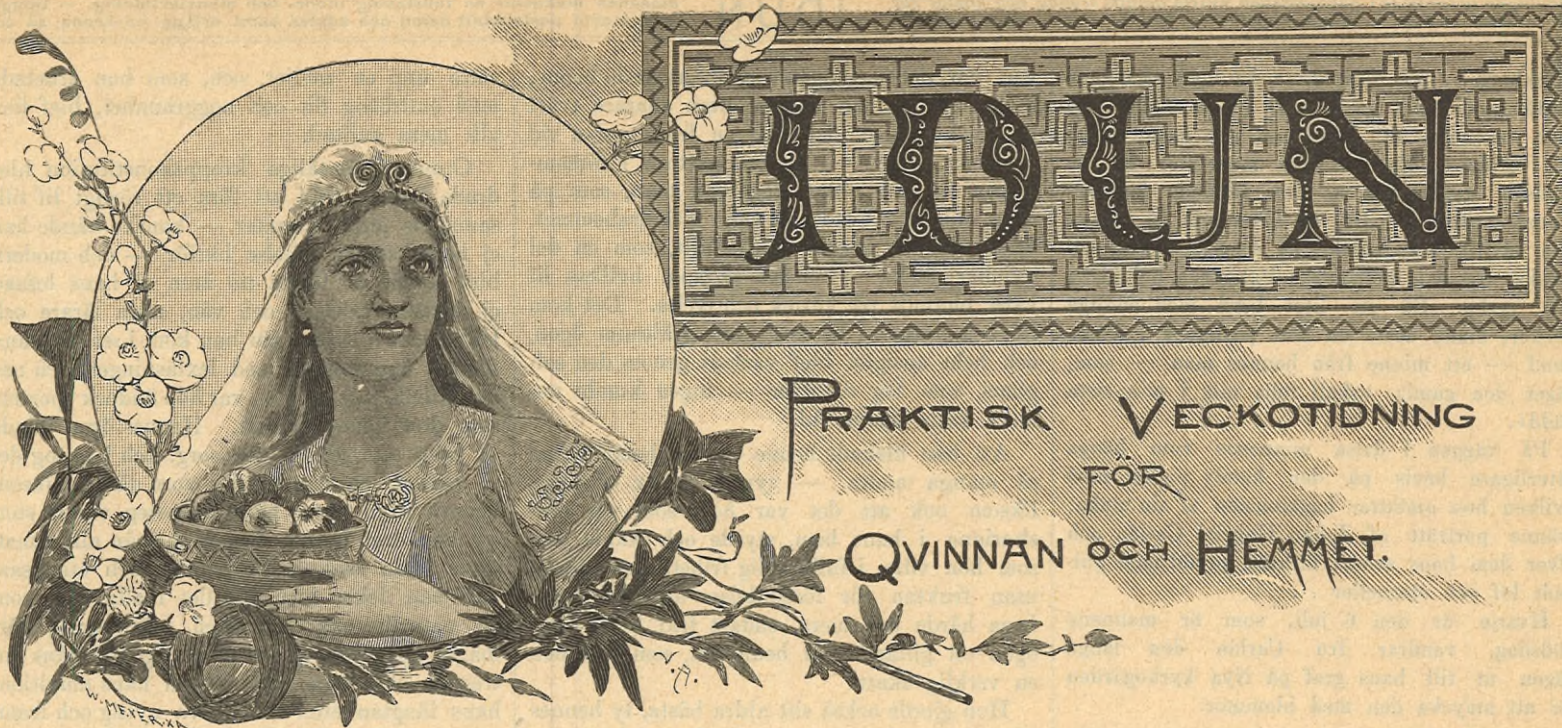

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 46.

Fredagen den 16 november 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen försäljningsförlust!</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 och 4-5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens huvudkontor, i de större bok- läderna samt å tidningskontoren.</p>
---	---	---	--	--

I, som ropen, det är ingen,
ingen själ fördold i tingen:
allt är stoft, ej mer —

Därar, blott till källan stigen:
sen ert anlete och tigen,
rodnen höljen er!

F. M. Franzén.

Iduns redaktion

har som fast medarbetare antagits hr **Johan Nordling**, förut känd inom Iduns läsekrets genom flere under året i tidningen införda skisser äfvensom genom den nu pågående följetongen »Ett storstadsbarn».

Frithiof Hellberg,
Red. o. utg. af Idun.

Skandinavisk Modetidning,

den finaste prydnad för salongsbordet samt den rikhaltigaste och tillförlitligaste mode- och handarbetsjournal, torde prenumeration ofördröjligen ske.

Tidningens anmälan å sista sidan i n:r 1, som medföljde till Iduns alla prenumeranter, torde noga genomläsas. **Skandinavisk Modetidning**, som är en aldeles själfständig, från Idun skild tidning, kostar för november och december

endast 1 krona.

Annonsen om

Iduns Uträttningsbyrå

å näst sista sidan i detta nummer af Idun torde af tidningens läsarinor noga observeras.

Redaktionen.

Ett jubileum

I dessa dagar har i Stockholm — ja, vi kunna säga öfver hela landet — firats en minnesfest af mindre alldaglig art. En svensk kvinna, hvars namn knappast behöfver nämnas för att vara kändt, en kvinna, som kring hela den civiliserade världen spriddt ära öfver sitt fosterland, en husmoder och författarinna, hvilken så som ingen annan skildrat de svenska hemmens lif, har firat sitt glänsande författarskaps halfsekelfest.

De dagliga tidningarna ha visserligen redan för en hvar af våra läsarinor gjort bekant, hurusom **Emilie Flygare-Carlén** den 10 dennes uppvaktades af anförvänder och vänner, lyckönskande med blommor och varma ord; hurusom på hennes bord förelåg den särskildt till dagen utgifna jubelupplagan af hennes första roman »**Waldemar Klein**», hvilkens 50-åriga födelsedag var inne; — vi taga ändock för gifvet, att Iduns läsekrets med nöje skall se några ord i sin tidning, egnade den vörndsvärda gamla som hyllning, en hyllning till en af de äldste bland svenska kvinnor.

Emilie Flygare-Carlén är nu 81 år, en silfverhårig åldring, som längtar efter slutet, såsom hon själf helt öppet bekänner i förordet till den nämnda upplagan af »**Waldemar Klein**». Hvem kan undra, att den gamla efter ett så långt lif af rastlöst arbete, af mycken framgång — det är sant — men ock af mycken strid och sorg känner sig trött. Men med tillfredsställelse kan hon blicka till baka på sin lefnads gerning, så visst som alla hennes landsman-inor och landsmän, redan sen generationer till baka, med stolthet blickat upp till henne!

* * *

Fjerran från de stora gatornas buller och rastlösa oro har den gamla författarinna dragit sig undan till **Kaptensgatan** å **Östermalm**, der hon sedan mer än 20 år innehaft samma lugna bo. Det är icke särdeles länge sedan den, som skrifer dessa rader, hade lyckan att få besöka fru **Carlén** i detta hennes hem. Hon lefver annars nu mera ett mycket stilla och tillbakadraget lif, ensam med sin gamla tjenarinna. De enda besök hon i regel tar emot, äro de af någon nära anförvandt eller vän från svunna tider.

Djerfvas vi glänta en smula på dörren till hennes hem för våra läsarinor? Vi förmoda, att den gamla med det blida sinnet icke förtänker oss denna lilla indiskretion.

Hela detta hem bär en prägel af något gammaldags gediget. Förmaket minner till möblemang och hela sin anordning lifigt om ett landtligt prestgårdsförmak af det gamla hemtrefliga slaget, på samma gång som under årens lopp hit samlats en del konstverk och modernt lyxgods, som ger det vackra rummet en egendomligt kontrasterande karaktär af konstsalong *en miniature*. I fönstret frodas pelargonier och cactus. De urmodiga möblerna, klädda i grön sammet, förefalla oss med sina förgyllda rococoornament rent af vörndsvärda: hvad allt skulle ej det gamla bohaget kunna förtälja, om det egde öron och tungor!

De hvita konturerna af en **Venusbyst**, en **Apollo** teckna sig bjert mot tapetens blåa bakgrund, en mängd målningar och miniatyrer pryda väggarna, borden digna under planschverk och böcker.

Innanför förmaket ligger fru **Carlén**s arbetsrum, ett litet kabinet i enkelt möblemang, men kring hvilket naturligen knyter sig besökarens lifigaste intresse. Der vid fönstret står hennes skrifbord, ett anspråklöst litet skrifbord med en portfölj, ett par pennor och ett

bläckhorn — och från detta ha dock så många bestående verk vandrat ut till tusenden och åter tusenden af läsarinor och läsare öfver all världen! Ett bokskåp innesluter de utländska upplagorna af den frejdade författarinnans arbeten. De ha öfversatts på nästan alla civiliserade språk, på danska, tyska, engelska, franska, holländska, italienska, böhmiska och ryska. Så ett litet bord med andliga böcker, bland dessa en nött psalmbok i läderband — ett minne från hennes man — som, säger den gamla, »skall följa mig i min sista bädd».

På väggen i detta minnenas rum hänga ytterligare bevis på den kända pietet, med hvilken hon omfattar hågkomsten af sin make: tvänne porträtt af Johan Gabriel Carlén och öfver dem hans svarta filthatt, prydd med gulnadt löf och eterneller . . .

Hvarje år den 6 juli, som är mannens dödsdag, vandrar fru Carlén den långa vägen ut till hans graf på Nya kyrkogården för att smycka den med blommor.

* * *

Fru Carléns syn har på de senaste åren mycket försvagats — hon är nu nästan blind. I öfrigt har hon dock både sin kropp och själs krafter i godt behåll, och hennes lifliga, spirituella konversation är särdeles fängslande. Hälst dröjer hon — som ju så naturligt är — vid flydda dagars minnen, rika på glädje och sorg i skiftande vaxling.

Hon beklagade sig öfver den massa böner om autografer, som från all världens kanter ännu i dag strömmar in till henne; hon kan ej gå dessa »anspråkslösa önsknings» till mötes, då hon på grund af sin svaga syn endast med stor svårighet tecknar sitt namn. Detta smärtar henne.

* * *

Men innan vi lemna hennes hem, för den gamla frun, som lifligt och säkert rör sig på de kända vägarne inom sina rum, oss fram till fönstren för att beundra den vackra utsigten. Sjelf kan hon ej längre njuta deraf.

Framför oss breder sig Nybroviken med sina masters skog, glittrande i middagssolen, vimlande af båtar och rörligt lif; i fjerran, förtonande mot den blå himlen, teckna sig de pittoreska konturerna af Söders höjder, skiftande i klara färgtoner ofvan vattnet, som såge man dem genom ett prisma . . .

Inför denna syn beklagar man i tysthet än varmare den gamla författarinnans hårda pröfning. Men sjelf ler hon så vänligt och gladt, när hon fattar ens hand och hjärtligt trycker den till afsked, att man inser, huru ett långt och ädelt lif lärt denna kvinna att bära motgång och sorg med samma sinnets förtröstansfulla ödmjukhet, som hon burit framgången och lyckan.

J. N.—g.

En svärmor.

Skiss af Wilma Lindhé.

Hilma Berg hade sett nöd och elände på nära håll, ty hennes föräldrar lefde ej godt tillsammans, och hemmet var fattigt i mer än ett afseende. Så mycket hon kunde försökte hon ställa till rätta och stifta fred, när så behöfdes, men det var ett tungt lönlöst arbete, som kraft större kraft och klokhet, än hon hade att förfoga öfver.

Torftigt klädd, tyst och försagd, som hon

var, var det ej mången som observerade henne, helst hon ej var vacker, utan snarare tvärt om; och ändock fick hon en friare redan vid adertons ålder — sjelfva pastorn i församlingen — en aktad begåfvad man, som på nära håll sett, hvad hon var i föräldrahemmet. Hon älskade honom lidelsefullt, som en del qvinnor älska — helst sådana, hvilkas lif varit blottadt på kärlek och lycka. Det kom lif och värme i hennes stora gråbruna ögon, och hela ansigtet blef vackert genom den solglans, som låg deröfver — ingen kunde numera kalla henne ful.

Att han älskade henne — valt henne bland så många andra — syntes henne ofattligt, liksom ock att det var *hon*, som var herskarinna i hans hem, styrde och stälde der, som hon ville, i fullkomlig frihet, utan rädsla, utan fruktan för förebråelser eller missnöje. Inga hårda ord mera, endast frid, och i hans ögon ett gillande, en beundran, som vore hon en verklig skatt.

Hon gjorde också sitt aldra bästa, ty hennes ödmjuka tacksamhet minskades ej, och det enda, som mer än en gång hejdade hennes arbetsifver, var en plötslig känsla af lycka öfver, att det var *hennes* hem detta — *hennes* alltsammans, och *han*, som gifvit henne det.

Efter tvenne års äktenskap födde hon en son. Han var klen och späd — skulle troligen ej blifva vid lif, sade läkaren — men hon vårdade honom med outtröttlig kärlek och omsorg, älskade honom som endast en moder kan älska — och ändock var mannen henne kärare än allt annat.

Intet ondt ord hade fallit dem emellan, och hon anförtrodde honom hvarje tanke, viss att han skulle förstå henne — hon var så ung, och han flere år äldre, en god och förständig man, som hon kunde se upp till och som sade henne hennes fel också.

Egentligen hade hon endast *ett*, och det kom aldrig till ubrott — ty ingen anledning fans — hon var svartsjuk till sin natur, och ville ej dela med åt *någon*, der hon älskade. När gossen — Gunnar, som de kallat honom — var fyra år, dog fadren helt plötsligt, utan föregående sjukdom. Hon var fullkomligt tillintetgjord, ty hon hade i sin lycka glömt fienden döden — som alltid står på lur, färdig att röfva ett lif här eller der — oftast det som synes outhärligast.

Hon knotade ej emot försynen, dertill var hon alltför from och ödmjuk — det var bara slut alltsammans — slut på glädje och förhoppning — mörkt som hade solen gått ned för alltid; men lefva måste hon ju, liksom så mången annan som staplat sig fram, trött och modlös med grafven som sitt enda hopp.

Den första tiden egde gossen ej ens förmåga att glädja henne, hon glömde honom nästan och kunde aldrig se honom utan att falla i gråt; men så småningom blef det anorlunda, och han fick allt större plats i hennes hjerta.

Djupt känslig, som hon var, omhuldade hon så att säga sin smärta, kelade med den och skulle ansett som ett vanhelgande, om hon ej burit den med sig lifvet igenom. Hennes väsen bar också alltid en prägel af stilla vemod, men i de djupa själfulla ögonen lyste en stråle, som talade om hur lifligt och varmt hon kände allt, så väl sorg som glädje.

Arbeta måste hon ju också för sitt uppehälle, ty det lilla kapital, mannen efterlemnade, ville ej räcka till ens nu — och hur skulle det då blifva framdeles, när Gunnar blef äldre? Efter många funderingar och olika planer lärde hon sig att fotografera samt

satte upp en atelier, och, som hon arbetade med outtröttlig flit och noggrannhet, blef hon allt mera anlitad.

Gunnars ömtåliga kropps-konstitution hindrade honom från att föra ett rörligt lif tillsammans med kamrater — kanske kände han ej heller någon böjelse härför — och modern blef under de första tio åren af hans lefnad ej endast vårdare och vän, utan lärare och lekkamrat. Äfven när han kom i »storskolans», hjälpte hon honom med lexläsningen, och när *han* kunde mer än *hon*, var hon ändock sporen, som dref honom framåt. Hennes ögon talade så lifligt om glädje och sorg, och hon tog det så häftigt, då hans betyg voro dåliga, liksom hennes fröjd öfver hans framsteg var så stor, att den dref honom framåt mer än allt annat. Hon lefde endast för honom, och otacksam var han icke, men tog det i alla fall, som en naturlig sak. Hvilken märkvärdig förmåga egde hon ej att gissa sig till hans intressen, elda hans håg, väcka hans ambition, hans längtan efter att blifva nyttig och framstående, och hvilket allvar, och ändock hvilket lif, i hennes samtal! Hon höll honom så att säga alltid vaken, med blicken alltid riktad på ett mål, och i hennes kärlek, som røjde sig i den minsta småsak, blandades aldrig denna allt för vanliga slapphet, som kelar äfven med felen.

Han vande sig vid att rådfråga henne i allt liksom att gå till henne med sina bekymmer och sin glädje, ty hon kände det så varmt och tog det alltid som något alvarligt. Hvem vet också från huru många frestelser denna förtrolighet med modren, denna kunskap om hennes gudsfuktan och lifsåskådning bevarade honom? Hon var en entusiast i allt — i sin känsla för det goda och sköna, liksom i sin harm öfver det onda och lumpna — och hade lärt honom att se allt med sina ögon.

Det var lyckliga år, när hon hade honom i hemmet, fick lefva och tänka för honom endast, och då allt, som företogs, gjordes i tanke på hans nöje, trefnad eller bekvämlighet. När studentmössan ändtligen prydde hans hufvud, gret hon af glädje, och han tyckte sig aldrig förr än nu hafva förstätt, hur varmt och lifligt hon kände.

Hon var stolt öfver honom, och kunde vara det — och det var det bästa!

Nu skulle han upp till akademien — skiljas från henne! Vilda planer om att följa honom, att hyra en lägenhet och hålla rum och mat för studenter, jagade genom hennes hufvud — men lemna sin säkra inkomst — helst nu, då hon behöfde så mycket penningar — omöjligt!

Han reste, och hon fortsatte sin verksamhet, arbetande med dubbel ifver för hans skull och deruti finnande sin enda tröst.

Hans bref! Hur lyste ej hennes ögon när hon läste dem — lyste af beundran och tårar om hvarandra!

Under ferierna var han hemma, och då lefde hon upp på nytt. Den som sett henne under hans bortovaro — tyst, alvarlig, upptagen af sitt arbete, likgiltig för egen trefnad och bekvämlighet, skulle ej känt igen henne sådan hon nu var, liflig, strålande, vinnande med allt blott för att ej gå miste om ett enda af de ögonblick, han hade att skänka henne. Och hemmet var som förvandladt! Allt det bästa sparadt till honom — allt bärande en festlig prägel, liksom hon sjelf!

Hon hade helst sett, att han blifvit prest liksom fadren, men dertill kände han ingen kallelse — det var en missträkning för henne, men hon teg dermed.

Sin grad tog han deremot med heder, och blef till hennes glädje lärare i samma skola, der han en gång varit en af de bästa lärjungarne.

Privatlektioner fick han också, skref dessutom ett och annat i tidningar och tidskrifter samt hade goda inkomster. Hos modern bodde han fortfarande, och ännu mer än förr voro deras intressen gemensamma. Han läste upp för henne sina skisser och poem, berättade om elevernas framsteg, eller läste högt — allt nytt som kom ut — samt resonerade sedan deröfver; hon hade så skarp blick, och han satte hennes omdöme öfver alla andras.

Han var sällan borta, men umgicks dock i några familjer, deribland rektorns, och deråt gladde hon sig, liksom åt hvarje vänlighet, som visades honom. För sig sjelf begärde hon intet!

De talade allt emellanåt om, att han skulle gifta sig, och hon önskade det innerligt; ty hon var allt för mycket kristen qvinna för att ej deruti se den enda säkra vägen till lycka; men hur det var, hade ännu ingen flicka vunnit hans tycke. Omedvetet jemförde han dem alla med modren, och hans anspråk voro stora. En var för talfri, en annan för kokett en tredje för utstyrd, och så vidare. Lyckligast var hon ju alltid, som det var; men ändock kunde hon, som sjelf varit så lyckligt gift, ej tänka sig honom som gammal ungarl.

* * *

Rektorns hade en villa strax utanför staden. Om somrarna var der mycket vackert, och medan modren retoucherade sina fotografier i de upphettade rummen inne i staden, gladde hon sig åt att sonen var så mycket derute, ty, ehuru hans helsa nu var god, skulle det ytterligare styrka honom att bada, ro och vistas i det fria. Tomt var det — mycket tomt — men hon skulle låta reparera i hans rum, sätta upp nya tapeter och gardiner, som de så länge talat om, och i glädjen öfver den öfverraskning, hon ämnade honom, kändes skiljsmessan mindre svår.

En dag på sensommarn när läsningen skulle taga sin början, kom han till henne och berättade, att han var förlofvad.

Hon hade ju önskat det — men ändå! Det kom öfver henne så plötsligt — alldeles oväntadt, utan att han rådfrågat henne, utan att hon varit hans förtrogna, liksom förr hela lifvet igenom.

Rektorns hade många barn — vuxna allsammans — och hemmet var gladt och angenämt. Martina var den yngsta, nyss fyllda aderton, och i henne var det han förälskat sig under klara soliga sommardagar och milda vemodsfulla aftnar.

Redan vintern förut hade hon intresserat honom, men först under ferierna, då de träffats så ofta, hade han lärt att rätt förstå, hvilken bra flicka hon var — huslig, anspråkslös, enkel — och ändå intresserad för — ja, för allt som intresserade honom sjelf!

(Forts.)

Sen till, ärade läsarinor, att Idun finnes hos alla edra bekanta!

»Le mois noir»*.

*Jung ligger novemberdinnna
bredd öfver gator och torg;
tung öfver trötta sinnet
trycker lifvets sorg.*

*Sorg, att dess sommardagar
ila så snabt sin kos,
sorg, att stormens vinge
bräckte lilja och ros.*

*Jag stänger mig trumpen inne
att glömma svunnen tid
emellan fyra väggar
vid bok och arbetsid.*

* * *

*En blick från ditt blåa öga
möter mig, varm och öm,
der nöjd och flitig du sitter
lutad öfver din söm.*

*Och dina röda läppar,
sträckta till kärlekskyss,
komma mig snart att ångra
mitt dumma missmod nyss.*

*Den svarta novemberdagen
strålar sommarklar
emot mig från hemmets tröskel
genom ditt ögonpar.*

Johan Nordling.

De veta det icke sjelfva!

Då jag ännu var ung, förundrade jag mig ofta storligen öfver andra husfruars berättelser om allt, de hunno med, om allt, de kunde uträtta och göra. Jag föreföll dervid alltid mig sjelf synnerligen okunnig och oduglig och afundades dem ofta i tysthet.

Sedan jag nu blifvit äldre, har jag ock blifvit en smula mera misstrogen och skeptisk. Man kan inte undgå att då och då råka få kasta en blick bakom kulisserna äfven hos sådana der mönstermenniskor, och då ser man snart, hur syn och sägen, teori och praxis inte alltid stämma godt tillsammans. Det är en stor tröst, som lugnar vid tanken på ens egen ofullkomlighet.

Em har jag emellertid fått klart för mig. Då ett gammalt ordspråk säger: »de bästa fruarna äro de, som minst låta tala om sig», skulle jag vilja tillägga: »och de allra bästa äro de, som minst tala om sig sjelfva.»

Der det egna jaget ställer sig fram i skryt, der kunna äkta qvinliga dygder ogerna ta plats i hjärtat. Der man med många och långa ord beständigt talar om, hvad man kan och hvad

* Befolkningen i Bretagne kallar november: »le mois noir» — »den svarta månaden».

man gör, der felar i regel den tysta, sjelfuppförande verksamheten.

Den verkliga, outtröttliga husmoderligheten — hon verkar utan återvändo i smått som stort, hon förhåfver sig icke, utan gör sitt bästa och erkänner gerna, att äfven detta ofta kan vara mycket ofullkomligt. Der äro de många orden fjärran, der gäller det ej att glänsa och synas, ty der är ett pligtroget arbete i det tysta lifvets högsta pligt.

När det gör mitt hjerta beklämdt, att jag ej kan nå upp till de der »fullkomliga fruarna», då ser jag på dem, som sjelfva hålla sig för mycket ofullkomliga. De gagna oss högst som föredöme och det bästa af allt — *de veta det icke sjelfva!* Edelweiss.

Om barns agande.

Ytterligare ett inlägg i frågan.

Ti Idun för den 26 sistlidne oktober förekommer bland annat en uppsats i uppfostringsfrågan. »En ungarl» har deri framställt sina åsikter om det berättigade eller oberättigade i att aga barn. Hvars och ens åsikter i en fråga äro ju oantastliga, för så vidt de ej publiceras; men i så fall torde ett kritiskt skärskådande af de samma ej vara ur vägen.

Först måste då erkännas, att uppsatsen är skriven med en viss talang, så att mången, som läser den, får det intryck, att »hvad den lærer är sanning». För min del måste jag erkänna, att jag kom till en helt annan slutsats, nämligen att en hel del af hvad den lærer ej håller stånd. Till en sådan slutsats har jag kommit i följd af egen erfarenhet, dels såsom f. d. barn, dels såsom handledare af barn.

Handhafvare af agan i uppfostrans tjänst äro föräldrar och lärare. Jag ställer agan i uppfostrans tjänst, ty det låter svårligen tänka sig att en god uppfostrare — och sådana är det ju fråga om? — använder agan såsom afledare för dåligt lynne eller i följd af tillfälliga misstämningar, än mindre för att skaffa sig motion.

»Ungkarl» vill ha föräldrarna att aga lindebarnen, men anser agan efter det fjerde året obehöflig och således oberättigad. En protest härmot vågar jag, ty hvarje uppfostrare vet och erkänner, att uppfostran måste vara lämpad efter föremålets förståndsutveckling. Agar man ett barn, som ingenting begriper, så uppfostrar man ej — man *dresserar*. Vigtigt utaf att dressera ett lindebarn förstår jag, upprigtigt sagdt, icke; tror dock, att om agan någonsin vore onödig, är den det, då den gäller ett lindebarn.

Från och med andra året är barnet deremot mottagligt för uppfostran, om ock i början primitiv, och från den tiden anser jag agan berättigad, när omständigheterna så kräva, ända till dess barnet är sjelft ansvarigt för sina gerningar inför borgerlig och kyrklig lag.

Nu blir frågan: kunna omständigheter inträffa, som göra agan behöflig och berättigad? Eller ock: kan en allvarlig, kärleksfull uppfostrare undvika agan under perioden 4—14 år?

Lefde vi i ett samhälle, der hvarje far eller mor vore en sådan uppfostrare, skulle må hända sista frågan kunna besvaras jakande. Med tanken åter på samhället, sådant det i verkligheten gestaltar sig, måste den besvaras nekande.

Hvilken af oss vet icke, att föräldrar finnas, som hvarken kunna eller vilja rätt fostra sina barn, ja, rent ut sagt, fostra dem i det onda. Dessa vanartiga barn uppträda emellertid sedermera i umgänget såsom lärare och lärarinnor för jemnåriga och lyckas alltid inympa någon eller några af sina färdigheter på dessa, de må ha huru goda, allvarligt uppfostrande föräldrar som helst. Dessa olater måste de allvarliga föräldrarna motarbeta, det må ske med ord eller gerning, och det må svida huru hårdt som helst i föräldrahjertat: de få ej, de kunna ej undandraga sig sin pligt i detta fall.

Och vägen? — »En ungtkarl» säger: goda ord, böner, allvarliga och stränga ord torde hjälpa. — Ja, om barnet och dess föräldrar vore lemnade åt sig sjelfva, hulpe det säkert, men så är ty värr ej händelsen. Som förhållandena nu äro, kunna de der åtgärderna ofta vara nog; men det kan också hända, att barnet oaktadt allt detta låter locka sig till upprepande af sitt brott; derpå tarfvas väl inga bevis. Tanken på faderns sorgsna ansigte, förmaningar och hotelser, moderns tårar och böner äro ej nog starkt stöd för den frestade. Då kan en lämpligt afpassad aga bli för barnet det stöd, det ytterligare behöfde.

Vore ej agan under sådana omständigheter berättigad? Låt vara, att barnet skulle »känna sig kränkt» deraf. Det vore väl ej så farligt dermed, om det blott finge klart för sig, att denna kränkning vore en följd af dess egen kränkning af det rätta. Jag tror heller ej, att barnet under sådana omständigheter skulle hysa agg mot far eller mor, om än det under svedan tyckte sig finna, att »pappa är stygg»; kunde lika lätt hända, att det efter en kort besinning frivilligt bad pappa om förlåtelse och gaf löfte om bättring. Tror ej heller, att »aga skapat flere dåliga människor än smek»; går ännu längre och påstår, att en förnuftigt handhafd aga ej alstrat en enda dålig människa, då deremot smek och klemighet i många fall äro grundorsaker till många förfelade existenser.

Då »ungkarl», såsom han sjelf erkänner, ej eger erfarenhet i uppfostringskonsten, är det i någon mån förlåtligt, att han kunnat framställa ett påstående sådant som ofvan vidrörda. Nog får han vid närmare besinning medgifva, att — om än agan såsom uppfostringsmedel af det ojemförligt stora antalet föräldrar handhafves kanske till större skada än gagn: principlöst, inkonsequent etc. — det dock finnes föräldrar, som handhafva den rätt; och ej bör man bannlysa ett medel, som kan lända till välsignelse, därför att ett stort antal missbrukar det. Bättre då att undervisa och meddela råd åt dem, det vederbör, än att helt enkelt stämpla allt bruk deraf såsom brutalt och barbariskt. Till detta undervisande fordras dock erfarenhet, större än man såsom f. d. barn kan ega, för så vidt ej företaget skall bli omoget, då det förorsakar större skada än gagn.

Det städse återkommande tadlandet af lärare eller lärarinna, som använder rottingen, liksom ock det af ett »gudskelef» åtföljda påståndet, att den försvunnit ur skolan, väcka hos skolans arbetare den tanken, att det är rent af fördömligt att använda den; och teoretiskt tyckes det, som vore det så. »Inte kan man slå någon lärdom i ett barn»; »inte är vägen genom ryggbastet den enda till barnens samveten och hjertan!» — Praktiskt sedt, torde dock rottingen ännu försvara sin plats inom skolans väggar, så länge barn från 30—50 olika uppfostringshärdar — och hurudana? — stäl-

las under en persons ledning, helst då denna person saknar det stöd från föräldrahemmet, som under sådana och alla förhållanden är honom nödvändigt. »En bild ur lifvet» må belysa påståndet.

I den folkskola, till hvars gebit undertecknad hör, gälde det en gång en så enkel sak som afskrifning. En 10—11-årig gosse fick såsom uppgift att ur bok afskrifva 7—8 rader. Flere staffel utmärkte den fullgjorda uppgiften. Han fick skrifva om och blef i all vänlighet tillsagd att se upp. Ännu en gång fel. Samma straff och samma tillsägelse. Utan verkan. Sju gånger skref han fel. Fick så tillsägelse att skrifva den en gång till och derjemte en hotelse om aga, ifall han den gången också skrefve fel. Utan verkan. Agan följde, och för nionde gången skref gossen sin öfning och skref den rätt. »Sedan dess», berättade läraren, »har han visserligen skrifvit sina uppgifter fel, men bara en gång, högst två gånger hvarje».

»Trots?» frågade jag. — »Ähnej, bara ett olidligt slarf», svarade han.

Säg, »ungkarl», var ej agan denna gång på sin plats?

Ingen skulle väl kunna i detta fall påstå, att läraren tog till kappen för sin motionering, ej ens såsom afledare för dåligt lynne.

Slutet blir: Agan är under nuvarande förhållanden både behöflig och berättigad, då den med urskilning handhafves; åtminstone hyses denna uppfattning af

S. Bgr.

Iduns

fjerde pristäfling.

1) För den bästa uppsats i något ämne, som berör qvinnans lif och verksamhet i eller utom hemmet, hemmet sjelft eller barnens uppfostran, utdelas ett pris af 25 kronor. Uppsatsens längd får ej öfverstiga fyra spalter i Idun.

2) För den bästa berättelse, skiss eller novellet om högst fyra spalter lemnas ett pris af 20 kronor.

3) För det bästa nyårspoemet lemnas ett pris af 15 kronor.

Hvarje pristagare erhåller derjemte en årgång af Skandinavisk Modetidning för 1889.

Täflingsskrifterna, som böra skrivas endast på en sida af papperet och förses med namn eller signatur och förseglad namnsedel, skola vara inlemnade senast den 24 december. Å baksidan af konvolutet bör tecknas ordet: *Täflingsskrift*.

Redaktionen.

Kärlekens fysiologi.

Paolo Mantegazza — se der ett namn, som intill denna dag antagligen varit främmande för en stor del af Iduns läsarinna, men som hädanefter torde blifva dem både väl känt och kärt. En italiensk lärd — vetenskapsman, skald och novellist —, sedan länge i sitt hemland högt uppburen för alstren af sin forskning och diktning, kommer till den svenska qvinnan med ett bland de förnämligare af sina verk. »Kärlekens fysiologi», en bok som i Italien utgått i en mängd upplagor och dessutom öfversatts till flera kulturspråk, föreligger i dessa dagar i en vårdad svensk öfversättning, verkställd af hr E. Thyselius.

»Alla ädla qvinnor» har författaren tillägnat sin bok. Det ömtåliga i sjelfva ämnet hade aldrig kunnat mera diskret behandlas, aldrig samtidigt mera ärligt och djerft. En allvarlig idealistisk grundåskådning ligger öfverallt på botten af författarens snillrika skildring, vare sig denna i poetiskt liffull stil uppehåller sig vid »kärlekens morgonrodnad» och »dess första vapen» eller oförskräckt blottar de mörka skuggor, som omgifva »kärlekens afgrund» och dölja »dess vanära».

Vi tillåta oss som ett det bästa prof på det upphöjda innehållet här nedan aftrycka några korta citat från skilda ställen af arbetet.

*

Våra barn och framför allt våra döttrar böra vi tidigt inskräpa blygsamhet samt utveckla och förfina den, så att denna känsla blir upprigtig och fin och icke ett konventionellt hyckleri.

*

Att framlocka kärlekens gnista ur likgiltighetens hårda kiselsten är ett förtjusande under, att väcka den ur dess sömn en afundsvärd förmåga; att besä vår lefnadsstig med kärlek och åtrå kan för en hvar människa vara berättigad anledning till stolthet. Men ett af de mest upphöjda mål, hvartill vi kunna sträfva, är dock att bevara den vunna kärleken, att bevara den ren och klar och att låta den oskadd genomgå lifvets cykloner, novembertöcken och decemberfroster samt att leda den sund och stark till grafvens brädd, så att den må dö under lofsånger och höjld af evigt oförgångliga blommor. Det är ett företag, lika härligt som att skapa ett konstverk, lika nyttigt som att blifva rik, och en lika stor som ärofull bedrift.

*

Det fins intet mera smittosamt än hänförelsen, intet mer bedärande och omotståndligt än en qvinnans hänförelse. Utan bevisningsgrunder, utan hoppets styrka, endast upprätthållen af kärleken, är hon städse uppfylld af tro på allt hvad som är stort och skönt. Och vid hvarje steg af lifvet tyckes hon i sin sublimes oförsigtighet eller drifven af ungdomlig hänförelse säga oss: framåt, framåt! Och med sina ljufva händer drager hon oss uppåt, leder oss och gifver oss alltid friskt mod, äfven när hon sjelf synes uttröttad.

*

Det förefinnes en väsentlig olikhet mellan mannens och qvinnans kärlek: den förre vill blifva älskad, den senare framför allt älska. Hennes känsla är verksammare, expansivare än vår; hon fordrar föga af den älskade, emedan hon sjelf är för rik och hennes hängivenhet för stark, för att hon skulle behöfva egenkärlekens stöd för att trotsa lifvets strider. Den fullkomliga kärleken består, sant nog, i summan af dessa båda härliga saker: »jag älskar, jag är älskad», men för en kvinna är det många gånger nog att kunna utropa: »jag älskar», och för mannen ännu oftare att kunna blåsa upp sig och säga: »jag är älskad».

*

Smärtan, som är så rik på lidanden och marter, som i mångfald är lika oändlig som sandkornen på havets botten och lika djup som oceanens afgrunder, har dock bevarat åt kärleken sin största bitterhet, sina grymmaste plågor. Och så måste det vara: den varmaste lidelse måste dämpas af den starkaste frost, den på fröjder rikaste lidelsen äfven vara rikast på smärta.

*

Äfven svaga och förkrympta naturer känna sig styrkta och räta på sig, då de ha en öm och modig natur att stödja sig mot, äfven den småsinta hätskheten och elakheten förlora all sin bitterhet i en ädel och mild karaktärs lugna, klara ocean. Fränsedt döden, hvaremot alla hjertats och vetenskapens vapen äro maktlösa, kunna och skola vi i kärleken njuta af all fröjd samt förebygga och omintetgöra all smärta.

*

Kärleken höjer alltid den förälskade öfver genomsnittsmänniskans nivå, och ju mer de ökade krafterna göra honom mäktig af större uppgifter, dess mera vidgar sig hans synkrets, emedan han blir van att betrakta människor och ting från en högre ståndpunkt. Hvar och en af oss har olika stor förmåga att höja sig upp till idealets rymder, men hvardagsmänniska eller snille, prosamänniska eller skaldesjäl, alltid höja vi oss med kärlekens tillhjälp upp till en värld, som är skönare, renare, större än den, hvori vi framsläpa vårt hvardagslif. Huru många simpla, föraktliga naturer har icke kärleken förädlad, huru många tröga, overksamman andar har den icke fört in på ärans stråt; huru många banala varelser ha icke vid kärlekens hand svingat sig upp till tankens guda-värld!

Teater och musik.

Teatrarna.

Kungl. operan. Andra symfonikonserten egde rum å k. operan sistliden lördag och var af synnerligt intresse. Konserten inleddes med en suite för orkester, kallad »Alhambra», af den danske tonsättaren P. Lange-Müller, som sjelf ledde utförandet. Kompositionen, som lär tillhöra tonsättarens tidigare arbeten, vittnade om en ärligt sökande ande samt hade att uppvisa många ställen af verklig skönhet. Särskildt utmärkte sig tredje satsen, betitlad »Abencerragens sal», för klarhet och uttrycksfullhet. Den målade, mystiska stämning, som kännetecknade den samma, harmoniserade förträffligt med den dystra saga, som kompositören här i toner velat berätta. Fjerde satsen, »Lejongården», hade likaledes flere effektfulla och melodiska pointer att uppvisa. De båda första satserna uppbyros af en viss originalitet, men föreföllo något ojemna genom det sökande och famlande, hvarom de buro vittne. Sista satsen var onekligen svagast, hvilket gjorde, att totalintrycket blef något matt. Hr Lange-Müller är här förut både känd och välkänd genom sin anslående och melodiösa musik till »Spanska studenter» och »Det var en gång».

Att hr Franz Neruda skulle väcka det lifligaste bifall var att förutse. De fleste musikälskare hafva ännu i kärt minne hans föregående besök härstädes. Hr N. är ju ock en af samtidens främste violoncellister. En bred och sängbar ton, en ädel uppfattning och ett i bästa bemärkelse konstnärligt utförande — se der egenskaper, som utmärka hans spel. Programmet upptog endast kompositioner af exekutören sjelf, alla vittnande om en djup begåfning i förening med ett ärligt och ädelt utarbetande i tekniskt hänseende. Hvarje nummer helsades med det lifligaste bifall från den till sista plats besatta salongen.

Aug. Södermans »Offertorium» hör till dessa nummer, som publiken aldrig ledsnar på att åter höra. Det väckte äfven nu så lifligt bifall, att det måste omtagas.

Senare afdelningen i programmet utgjordes af Beethovens vackra c-durs symfoni, hvilken i likhet med öfriga orkesternummer för aftonen på ett mönstergilt sätt utfördes af hofkapellet.

Konungen och prins Carl bevistade konserten.

A. k. operan uppträder i afton (onsdag) som gäst fröken Gina Oselio i Carmens roll, hvilken lär tillhöra den framstående sångerskans allra bästa partier.

En af de intressantaste repriser, som äro under förberedelse på denna scen, är Beethovens »Fidelio» med fru Östberg i titelrollen. Vidare repeteras »Lohengrin», »Hvita frun», »Trollflöjten» och »Den stumma».

Afskedsföreläsning å k. operans scen gifves nästkommande tisdag till förmon för hr Hanson. Härvid uppföres »Fregattkaptenen eller Salamandern», det bekanta lustspelet. Föreläsningen får ett särskildt intresse derigenom, att hr Knut Almlöf och Lagerqvist lofvat medverka.

K. Dramatiska teatern. Till omvexling med »Galeotto», som fortfarande drager fulla hus, upptages fredagen den 16 dennes ett alldeles nytt program, nämligen 1) »En hofsven», skådespel i 2 akter, svenskt original. (De viktigaste rollerna och deras innehafvare äro: Gustaf den II Adolf hr Palme, Jakob de la Gardie hr Hartman, Åke Tott hr Thegerström, Lennart Torstensson, konungens hofsven, fru Rundberg, greffe Kramotski hr Örtengren, en öfverste hr Hamrin och Jadviga fru Fahlman.) 2) »Ringarna», lustspel i 1 akt af Christoffer Boeck, öfversättning från danskan. (Personalförteckning: Anna Blicher fröken Sandell, Viggo Lund hr Törnquist, Axel Rönne hr Hillberg och mamsell Mikkelsen fröken Åhlander.) 3) »Hjerterdam», lustspel i 1 akt af Max Bernstein, fri öfversättning från tyskan af Oscar Wijkander, med följande rollbesättning: Frans von Staff hr Fredrikson, Ella, hans hustru, fru Hartman, hr von Belling hr Personne och Jean hr Norrby.

Svenska teatern har redan gifvit »Lifvet på landet» för ett tiotal alldeles utsälda hus, och om ej alla tecken svika, kommer nog både det andra och tredje tiotalet af samma slag att »pö om pö», som Onkel Bräsig säger, gå af stapeln. Stycket hör ock till dem, som man med samma nöje kan se om flere gånger. Framgången är stor och väl-förtjent.

Vasateatern uppför nästkommande tisdag den 20 dennes för första gången den engelske tonsättaren Sullivan's operett »Den nye mikadon». Stycket lär komma att erhålla en lysande uppsättning.

Konsertsalen.

Fröken Carlheim-Gyllensköld gaf sistliden tisdag en ganska talrikt besökt konsert i musikiska akademien stora sal. Hennes pianospel präglades af elegans och luftighet, löpningarna voro jemna och klara, anslaget mjukt och säkert. Inledningsnumret, toccata och fuga i d-moll af Bach-Tausig, utfördes på ett synnerligen förtjenstfullt sätt. Af öfriga pianonummer anslögs särskildt Mendelssohns Scherzo, Paderewskis Menuet och Moszkowskis Valse (e dur). Fröken C.-G. belönades med applåder efter hvarje nummer.

Bland de biträdande framstod särskildt fröken Wolff, hvilken förträffligt utförde tvänne stämmingsfulla sånger af hr Emil Sjögren, som sjelf ackompanjerade. Hr Lundmark sjöng på ett anslående sätt den vackra barcarollen ur »Lalla Roukh» och hr Lejdström sammalunda den bekanta stjernromansen ur »Tannhäuser».

Fröken Amalia Riego gifver nästkommande tisdag den 20 dennes konsert i musikiska akademien med biträde af prof. Ivar Hallström samt hr Salomon Smith och O. Lejdström, ävensom en kör af damer och herrar ur societeten under ledning af dr Svedbom. Konserten lofvar att varda mer än vanligt lockande.

Den 14 nov.

F. Hbg.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

Inom få dagar var Ruth så hemmastadd under dessa nya förhållanden och med det nya yrket som trots någon af de äldre. Under Klaras vänliga ledning gjorde hon förundransvärdt snabba framsteg; hennes spåda fingrar tillagnade sig med ens alla dessa slöjdens små finesser och virtuositet, som göra arbetet — man vore böjd att säga — till en vacker lek.

Sjelf var hon utomordentligt intresserad af sin sysselsättning; hennes konstnärsanlag fingo luft. Att på detta sätt ur de brokiga stoffens kaos sjelf få skapa de kära blommorna, dem hon kände så väl; att med penselns bäfverhår på linongrosens kalkblad härma fram den fina

skiftning, som hon sett julidagarne andas ut öfver remontanternas knoppar i pappa Rebolledo trädgårdstappa; att med lätt hand aptera blyglaset perlor så konstnärligt planlöst, som hon otaliga gånger studerat, huru Söderbergens nattdimma regnat dagg öfver rabatten med narcissorna och sparrisgräset — det var helt enkelt förtjusande!

Och ofta, medan en dyrbar blomma tog skepelse mellan hennes flinka fingrar, kunde hon känna något af den danande artistens vällustiga ifver strömma genom sina ådror; hennes kinder blefvo heta och blossande febreröda, hennes ögon glänsande, och hon lade omedvetet det runda lilla hufvudet på sned, granskande sina händers verk.

I sådana ögonblick lät Klara sina händer sjunka i knäet och följde i oförstald beundran Ruths arbete: hon var ju redan långt framom dem alla.

»Du är ju en artist Ruth, en verklig artist», brast hon slutligen ut.

Och Ruth känner en osjelfvisk glädje vid detta öppenhjertiga lof och svarar blott: »Jag vore så glad, om jag kunde lyckas.»

Fru Linder, den stränga »gumman», kom snart undorfund med Ruths talang och satte ett stort värde derpå. Hon kritiserade henne strängt, när kritik kräddes, endast för att egga henne till än större ifver; men hon gaf ock deremellan med ett belåtet leende, en nick sitt bifall till känna, och för Ruth blef detta sparsamma erkännande den största och lifigast efterträdade belöning.

Inom kort var hon, den stackars »lamungen», som inte hade »der att göra», den skickligaste bland dem alla, den åt hvilken det svåraste och ansvarsfullaste arbetet förtroddes som i de obetingadt värdigaste händerna.

VIII.

Väninnor.

På dessa få vintermånader, som nu gingo, äldrades pappa Rebolledo mera än han förut gjort det på tio år. Tyst och trumpan satt han den långa dagen igenom bakom disken i den lilla butiken; de gamla kunderna kommo och gingo, och han betjenade dem som en automat. Det var nu vanan — den starkaste bland magter — som höll dem kvar; men sig emellan enades de om, att de gamla goda dagarne, då den lilla frun välkomnade dem med sitt fryntliga ansigte och sin viga tunga, dock voro något helt annat: då var den ett riktigt nöje, kommersen! »Inte kunde man nu undra på, att pappa Rebolledo fann det en smula hårdt att lemna teatern och ta till det blåa kryddbudsförklädet; men det blef dock för led-samt till slut att se hans evigt sura ansigte»; och hur det var började en och annan dra sig undan, försvinna och söka upp andra ställen för sina inköp.

Nej, inte kunde man undra! I sina tankar var pappa Rebolledo beständigt bland de gamla »konstnärskamraterna» nere på »inrättningen»; han intalade sig sjelf med ruese, att han svikit sin »höga uppgift», och han kände rodnaden bränna under den pergamentstyfva, af smink förstörda huden i sitt skrumpna gamla ansigte, när han ideligen frågade sig sjelf, hvad manne »de andra skulle säga om förräderiet».

Han var också fasligt ensam, pappa Rebolledo, och hade god tid för allt sitt grubbel. Ruth, det enda hans hjerta var bundet vid numera här i världen, var borta hela dagarne på sin fabrik. Vägen var för lång, att hon skulle hinna hem till middagsmålet, som derför gemenligen fick bestå af matsäcksmat.

Men om qvällarne, när hon vände hem, skyndade hon allt ifrigare på sina steg, ju närmare hon nalkades. När hon kom till slussen, der det elektriska ljuset kastade sitt skarpa sken öfver den frosthvita ryttarstatyn, riktigt sprang hon, *sprang* upp för backarne och den långa, långa gatan utan att fråga efter, utan att tänka på någon trötthet. Hon kände förebräelsen svida i sitt blod, förebräelsen att hon försummade den stackars, gamle pappa, som så godt behöfde henne. Men hon kunde väl dock ej föra dagdrifvarlif, och hennes små bidrag till hushållskassan voro godt af nöden.

Blossande röd och med andan högt i tryck stormar hon in, och kyssar och vänliga frågor regna ned öfver pappa Rebolledo. Hans ansigte klarnar till ett leende, men hon kan ändå icke undgå att se, hvilket trött stackars leende. »Är du sjuk, säg; du är bestämdt sjuk, kära pappa; *svara mig!*» »Nej, min flicka,» bedyrar han och stryker hennes hår.

Och tusen omsorger omgifva honom med ens, en ung kvinnas delikata omsorger. Boden blir stängd, och kammaren blir så ljus och varm, och toddyvattnet är färdigt *genast*, fastän spisen nyss var svart och kall, och medan qvällsvarden anrättas och Ruth i tusen bestyr vänder af och an, blåsa glada ord och skratt likt en frisk fågel bekymren ut ur pappa Rebolledos dammiga gamla humör.

För den qvällen.

* * *

Det var en majdag, en af månadens sista, det var söndag, det var ljum sol och lockande blå himmel, och det var Ruths födelsedag. Tusen glada anledningar!

Och de skulle ock tagas vara på.

En varm hängifven vänskap hade så småningom växt upp mellan Ruth och Klara Vrede, växt ut till denna otroliga, allt uppoffrande intensitet, som är en egendomlighet för unga flickors inbördes känslor. Det var visserligen flera år, som skilde dem åt; men Ruth var så ovanligt utvecklad för sin ålder, att detta godt jemnade ut förhållandet. Och så mycket ursprungligare var den hängifvenhet, hon hyste för sin vackra kamrat, som hon, Ruth, visserligen förr i skolan haft stort jemnårigt umgänge, men aldrig intill dessa dagar känt någon verklig sympati binda henne vid någon bland detta.

Hon hade några gånger, på fridagarne, fört Klara med sig hem; och pappa Rebolledo, som visst icke var okänslig för ett ungt kvinnansigte och ett par vackra ögon, likade henne godt.

I dag klappade hon på den gröna porten redan strax efter 5 på morgonen, och Ruth, som väntade henne med otålighet, passade på derinom och slog den genast upp på vidan gavfel.

»Hur roligt, att du ej försof dig,» helsade Ruth; »pappa Rebolledo är redan färdig, och kaffet väntar derinne.»

Men först måste de naturligtvis kyssas, flera gånger omfannas och kyssas; och Klara lade händerna på den andras axlar och höll henne ut framför sig, såg på henne med glänsande ögon: »således är du 15 år idag, min kära Ruth; akta dig: du börjar bli farlig!»

Ruth förstod blott till hälften, hvad hon menade; men hon rodnade, slog armen om hennes lif och drog henne med sig in.

Det varma kaffet var snart imundigadt, och de redde sig i ordning till sin färd. Det var ett riktigt äfventyr, de skulle ut på, tyckte de, ett förtjusande äfventyr, och det hade kostat Ruth en ofantlig möda, många vackra ord och böner att vinna pappa Rebolledos tillstånd dertill och hans deltagande deri.

Saken var dock helt enkelt den: Klara hade en ung bror, ett par år äldre än hon, som var artist eller åtminstone skulle utbilda sig dertill. Han hade lemnat målarakademien för ett halft år sedan med vackra betyg; nu hade han just tidigt om våren flyttat ut till Nacka, der en målarskola var upprättad och en liten koloni artister slagit sig ned för att använda den ingående sommaren till studier i det fria.

Karl Vrede var en ståtlig ung man, mycket lik systemen; de friska, öppna dragen i hennes ansigte hade i hans ett uttryck af manlig käckhet och kraft; de bruna ögonen lyste af lefnadsmod.

Ruth och den unge målaren hade råkats några gånger på fleuristateliern, då denne senare kommit upp att besöka Klara. Många ord hade ej vexlats dem emellan; men den unge mannens ansigte fick alltid ett varmt skimmer öfver sig, när hans öga mötte Ruths, och han hade tusen gånger inför systemen uttryckt sin varma beundran för hennes unga väninna:

»Hon är förtjusande söt, din vän!»

Nu var det aftaladt, på Karls enträgna inbjudan, att de tre: pappa Rebolledo, Klara och Ruth, skulle använda den vackra majdagen till en utflykt till Nacka, der de skulle råka den unge artisten och tillbringa hela sin dag i det gröna. De skulle företaga den långa promenaden till fots, deri låg nöjets största charme; och den rymliga matsäckskorgen, som pappa Rebolledo ej på vilkor tilläts bära — »du skulle bara ruska sönder äggen, du opraktiska pappa», förklarade Ruth — utan som flickorna togo emellan sig, vittnade godt äfven för dagens mera materiella nöjen, der den lilla kortegen i den tidiga timman vandrade i väg utefter de sabbatstysta gatorna.

Det hade varit en tidig vår med blå, ljumma dagar. Den hade gjort styfva dagsverken, solen; vinterkålen i marken var sedan länge en saga blott. Och sedan denna lossat bojorna, som tryckte det sofvande lifvet i frö och rot, hade det blifvit en jäsning och ett spirande i den svarta jorden, som inom kort i ett trollslag förvandlat den i spädgrön äng och backar i kokett toalet *pour le saison*. Safven steg upp i trädens stammar och buskagens grenverk, en nybrygd saf, rusande som ett eldigt vin; och se — knopparne svällde och brusto, och, blekgula ännu som den unga cirkassiskans hud, sprungo de späda bladen fram ur svepet, bredde sig ut och färgades af klorofyllens lifsfärg i dagens ljus.

Hammarbysjön låg ännu insvept i en lätt dimma, ett halft genomskinligt flor, genom hvilket man skymtade reflexerna från det vaknande vattnets krusning. Just som de hunno fram till Barnängen, vände den stora staden ryggen och svängde ned öfver bron, blåste det upp en plötslig, nyckfull morgonbris, som i okynne ref dunstslöjan öfver vattnet i trasor och sopade dem undan bland litet gammal vass-stubb i ett hörn; och blixtrande till vid den klara morgonens åsyn låg vattnet blottadt inför deras fötter. De höga strändernas ljuslöfvade träd höjde sig fram och speglade sig deri; strandpiparen flög upp ur redet och gaf hals; och den svarta gamla väderqvaren, hvars groteska profil återgafs i djupet, ruskade sakta på lederna i sina giktbrutna vingar, liksom ville den känna efter, om den icke ännu var nog ungdomlig att slå ett slag.

(Forts.)

Matlagning.

Ett sätt att få sega stekar möra. Säkertligen ha många med mig från slag-taren erhållit kött, som vållat oss stort bryderi genom den långa tid dess stekande fordrat innan det blifvit *ätbart*, men som dock aldrig blifvit mört och smakligt. Af en erfaren fru har jag nyli-gen fått lära ett medel mot detta obehag. Se här: köttstycket lägges på ett bord och bearbetas med en kafvel af trä, tills det ger vika för kafveln. Detta arbete sker med samma rörelser som då man kafvar ut en deg; det är ett ganska styft arbete, men lönar mödan fullkomligt. E.

Medvurst, mycket god och omtyckt samt alltid använd i mitt föräldrahem, tillredes på följande sätt: Till 12 @ oxkött, som hackas och bultas väl, tages 6 @ i fina tärningar skuret späck-fläsk, som uppblandas med 1/2 kanna stark buljong, 1 kvarter franskt brännvin, peppar, nejlikor, ingefära, salt efter smak samt litet salpeter. Då massan är väl sammanblandad, har man tillreds väl rengjorda fettskinn af oxe. Håri instoppas korfmaten så hårdt som möjligt. Sedan tillknytes

med segelgarn, hvarvid öglor lemnas, så att korfven deri kan hänga, då den rökes. Sedan ingnidas korfvarne med litet salt och salpeter och läggs i ett passande kärl, der de få ligga i tre dagar och vändas hvarje dag, upptagas sedan och torkas med linne. Sedan bindas 3 à 4 tråspjeler hårdt omkring hvarje korf, som sedan upphänges att rökas i kall rök, tills hvarje korf blir väl genomrökt. Spjelorna aftagas och medvursten är färdig att begagnas genast. Förvaras hängande i kallt rum. Carola.

Helsovård.

Under regnvädersdagar äro visserligen de dagliga promenaderna i det fria ej så angenäma som annars, men många damer anse dem rent ut skadliga och hålla sig därför konsekvent inestängda, då vädret ej är vackert. Detta är emellertid både oklokt och falskt. Det har gifvits år, då det 6 veckor i följd så godt som oafbrutet regnat; skulle man kanske därför under så lång tid ej taga sig någon rörelse i det fria? Ett sådant afbrott i den dagliga friluftsmotionen skulle tvärt om medföra allvarsamma rubbningar i helsan.

Derför: ett par täta skodon på, pa-

raplyet i hand, och man frågar ej längre efter vare sig ur eller skur!

Doktorinnan.

Huskurer.

Emot tunn hårväxt har jag med god framgång pröfvat följande medel. 1/4 liter kornbrännvin fick under 2 dagar stå och dra på 2 fint sönderskurna rödlökar. Utaf denna vätska ingned jag sedan en tid bortåt min huvudsväl hvarje afton innan jag gick till sängs. Nina.

Tvätten.

Att tvätta yllefiltar. Man gör sig en lösning af 10 liter vatten, 3-4 matskedar terpentin och lika mycket salmiaksprit samt 2 teskedar borax. I denna lut tvättas filtarna grundligt och spolas derpå i rinnande vatten. De bli särdeles vackra. Ylletröjor och strumpor, som blifvit hvad man kallar filtiga, behandlas äfven med fördel i denna lut och blifva derigenom spänstiga som nya. S***

Bakning.

Mammas »Snibbar». 1 @ smör, 1/2 @ socker, 1 ägg och 2 @ mjöl blandas och arbetas, till degen blir smidig.

För att lättare handteras, delas den i 4 eller 5 rullar. Hvarje rulle utkafas tills den blir lagom tunn — ungefärlig linie — och skäres med lineal och sporre i aflånga snibbar. Gräddas i lagom varm ugn. Linnea.

Köket.

Särdeles goda väfflor, hvilka kunna hålla sig flera dagar, beredas på följande sätt: 12 hela ägg, 375 gram smält och klaradt smör och 500 gram krossadt socker röras 1/4 timme till samman, hvarpå det rifna skalet af en citron, 500 gram siktadt mjöl och 2 matskedar rom tillsätts. Denna massa gifver 30 stycken i femdelad hjertform bakade väfflor. Annika.

Drycker.

Hemgjord god champagne. 1/2 liter rödvin och 1/2 liter hvitt vin slås till samman, hvarpå 1 kilogram socker och 90 gram tvåfaldt kolsyradt natron upplöses deri. Derpå tillsätts 65 gram vinstenssyra, vätskan röres om och serveras omedelbart skummande i glaset. För brygden behöfver man använda ett kärl, som rymmer minst 3 liter. R. P.

Iduns Uträttningsbyrå.

Otaliga gånger under årets lopp hafva till Iduns Redaktion från tidningens läsarinor ingått förfrågningar, hvart de kunde vända sig för att få det eller det utträttadt, för att få det eller det inköpet gjordt, för att få den eller den saken anskaffad. Många i landsorten boende fruntimmer behöfva nämligen då och då en eller annan sak från hufvudstaden, men råka i förlägenhet, huru de skola få dem, all den stund de der ej ha någon, till hvilken de kunna eller vilja vända sig.

För att äfven i berörda hänseende kunna vara såväl »Iduns» som »Skandinavisk Modetidning» läsarinor till nytta, har under-tecknad beslutit grunda

Iduns Uträttningsbyrå.

Iduns Uträttningsbyrå åtager sig alla möjliga kommissioner från de ofvannämnda tidningarnas läsarinor; ombesörjer inköp af tyger och allt annat till klädedräkten hö-

rande, af materialier till alla slags handarbeten, möbler, pianon, med ett ord allt hvad till hemmets och damernas utstyrsel hörer; anskaffar lärarinnor, sällskapsdamer och tjenare; samt förmedlar anställningar i alla brancher.

Inköpen göras af kunniga och erfarna personer. Bästa varor och billigaste pris kunna utlovas, all den stund under-tecknad med de förmånsta affärsmännen härstädes i detta syfte ingått särskilda aftal.

OBS! Alla inköp göras gratis och varorna sändas *mot efterkräf* till reqvirenten.

Alla förfrågningar och uppdrag böra adresseras endast till: **Iduns Uträttningsbyrå**, Klarabergsgatan 54, Stockholm. Enkelt porto bör medfölja. Stockholm den 1 nov. 1888.

Med utmärkt högaktning
FRITHIOF HELLBERG.
Utgifvare af »Idun» och »Skand. Modetidning».

Hvarjehanda.

Att skilja gamla höns från unga är ej alltid så lätt. Här vid lag spelar emel- lertid färgen på fötterna en stor roll; ju mera mörkt gula dessa äro, dess yngre är hönsen. Vid ljusgul färg är detta ännu ganska ungt. Ju mer fär- gen närmar sig till svart (grått, grå- blått), dess äldre är djuret.

Ruth

Förargligt är det alltid, när, som ofta händer, golfmattorna envasas att rulla upp sig i kanterna. Fukta grund- ligt en qväll de sidor af mattorna, som vilja sammanrulla sig, med svamp och rent vatten, belasta kanterna öfver nat- ten med tyngder, större böcker eller dylikt. När kanten till morgonen tor- kat, har den ock förlorat sin förargliga benägenhet.

X-y.

Göm korkarna! Gamla korkar ned- lagda i fotogén äro ypperliga brastän- dare på vintern.

Linnæa.

Läkareråd.

Dortchen. Åkomman är ytterst envis. Hvad ni kan försöka är penslingar med *colloidum* (huru dessa göras, se i svar till Tyne i nr 2), och, om dessa visa sig överkassa, använd- ande af den behandling, som föreskrifvits Lisa 21 år i nr 7. Hvad medel än må an- vändas, fördras den största ihärdighet med behandlingen — den kräfer ofta månader. I svårare fall måste operativa ingrepp — s. k. scarificationer — företagas. — I många fall står lidandet i samband med något underlif- lidande eller någon magsjukdom, och i sådant fall måste naturligtvis denna sjukdom först botas, för att väsentlig förbättring skall kunna vinnas.

A. —19—. Se svar till Dortchen härofvän! *Lotten.* Operativt afågsnande det enda säkra medlet. Mer än en vecka torde ni ej behöfva beräkna. 2). Dessa afågsnans lämp- ligast på samma gång. Det medel, ni sjelf föreslår, kan användas lika väl som alla andra brännmedel (mjölksyra, salpetersyra etc.) och bör appliceras en gång om dagen. Blir retningen för stark, göres uppehåll på några dagar.

Heliodora. Tag en half timme före hvarje måltid 1 gram *bromatrinum*. Upphöra ej här- igenom de nämnda obehagen, bör ni vända er till en magläkare.

A. i Nbg. Förr ansågs för säkert, at skör- ljuvg berodde blott på dåliga hygieniska för- hållanden och i synnerhet på olämpligt diet (särskildt för litet vegetabilier), och så är ännu de flestas åsigt, men mycket talar dock för, att sjukdomen i fråga är en bakteriesjukdom, ehuru det ej är bevisadt. Direkt smittosam är den, så vidt man vet, i alla händelser ej. — Är det emellertid säkert, att tandläkarens diagnos är riktig? Förefinnas blodningar å andra delar af kroppen (t. ex. benen)? Om dylika funnits eller finnas, stödes diagnosen betydligt. — Af er beskrifning af sjukdomen kan man ha anledning att tänka på en svår- rare och smittosam sjukdom, hvarför vi vilja råda er att vända er till läkare.

Helmy bör låta läkare undersöka hjertet. Skulle ej hjertfel föreligga — och detta kan blott genom undersökning afgöras — så bero troligen edra krämpor på blodbrist eller nerv- svaghet.

M-a W-t. Vänd er om möjligt till special- ist. Har ni ej tillfälle dertill, så kan ni försöka att tre gånger dagligen medels näs- dusch göra insprutningar af en ljum koksalt- lösning (1 %).

A. H. A. Slåta kunna edra armar bli gen- om att använda tvättning med *Hebras söp- sprit* och att till nätterna linda dem väl med bindor, sedan ni först besmört dem rikligt med något fettämne t. ex. *lanolin*. Ni måste dock hålla på länge med kuren. Så *lita*,

som ni önskar dem, torde de i alla händelser ej blifva, då de ej äro det af naturen, men bär ert öde med jemnom och begagna ej klädoingar, på hvilka ärmnen slutar — der ärmnen börjar!

D-r — d.

Frågor.

Nr 120. Vill någon husmor vara god och med det suaraste gifva beskrifning på, huru god grynkorf tillagas? Äfven några andra beskrifningar på kortföreläsnad skulle tack- samt emottagas af

Helmi.

Svar.

Nr 107. Pannkakslaggen bör aldrig ren- göras med vatten, utan blott gnidas väl med torrt, mjukt bröd eller läskpapper, medan den ännu är varm. Är den ny och derför torr och kärf, bör man efter begagnandet ingnida den med något fett. Då pannkakslaggen sedan skall användas, värmes den väl och gnides blank, hvarefter gräddningen sker som vanligt. Så behandlade stek-, plätt- och pann- kakslaggar släppa alltid lätt smeten. Att hafva litet smör i smeten gör äfven god verkan.

Carola.

— Jag låter ibland min tjänarinna läsa Idun, hvars smala spalter hon isynnerhet ifrigt studerar. Med nr 44 i handen inkom hon häromdagen till mig, sägande:

»Frun, i det här numret är det en ung husmor, som vill veta, hur hon ska bära sig åt med pannkakslaggen, som inte släpper, fast hon smörjer och gnider den. Laggen är, förstås, ny och skroflig. Skrif, frun, och säg henne, att hon skall låta jungfrun skura och gnida den riktigt blank och polerad med en sand- eller tegelsten och sedan riktigt dug- tigt gnida in den med fett.»

Och jag skref.
Den unga frun får ursäkt, att rådet kom- mer ifrån jungfrun och ej ifrån husmodern. I egenskap af sådan, kan jag blott rekommend- era medlet såsom klokt, godt och bepröfvadt.

Vän af Idun.

Nr 110. Då ni vill tvätta något, vare sig broderier, ömtåliga siden, kattuner eller dy- likt, så använd endast »quiljabark». Man köper för 25 öre sådan bark på apoteket och låter den koka i en kastrull rent vatten. Sedan det kokat, silas det och vispas hårdt till skum. Man tvättar det ömtåliga broderiet, eller hvad det nu är, i det *ljumma* badet och sköljer sedan mycket väl och många gånger i ljumt vatten. Får ej vridas, utan måste hängas att sjelfrinna. Jag har tvättat oändligt många ömtåliga saker och alltid med samma goda resultat. Min mans flottiga sammetsrockkrage har blifvit ny och fin hvarje gång jag med en i quilljabadet doppad svamp tvättat den.

Nonia.

Nr 111. 6 @ oxkött, 6 @ svinkött, 8 @ fläsktärningar, en matsked starkpeppar, 1 do kryddnejlikor, 2 teskedar salpeter, knapt 1/2 @ socker, 1 kvarter konjak, 1 kvarter vatten, 12 lod salt, arbetas väl tillsammans, hvarefter färsen stoppas i väl rengjord korfskinn. Medvursten gnides sedan väl med lika delar salt och salpeter, lägges i press ett dygn, in- nan den rökes.

Carola.

Nr 118. Till riktigt goda semlor tages 1 stop oskummad mjölk, 1/8 @ pressjäst samt 5 @ hvetemjöl, hvaraf göres en blank och smidig deg, som ställes att jäsa till dubbel storlek. Sedan tillsättes 3 å 4 ägg, vispade med en tekopp fint socker, 1 @ smör, 1 lod bitter- och 4 lod sötmandel, skallad och riven, 1 struken desertsked kanel och nära lika mycket kardemumma (finstött) samt, om man vill, 6 å 8 droppar cedroessence, hvarefter degen ånyo arbetas mycket väl. Den bör ej vara hård, utan så lös som möjligt. Häraf utbakas nu semlor, i den storlek man önskar, och sätts på plåtar att jäsa. Så snart de väl jäst upp, sättes de i ett öppet fönster 15 å 30 minuter. När de sätts i ugnen, slås litet vatten under plåten och luckan stänges väl.

Carola.

Breflåda.

Stina Hp. Endast första numret.
Astrid. Möjligen framdeles.

Innehållsförteckning:

Tillkännagifvanden. — Ett jubileum, af J. N-g. — En svärnor, skiss af *Wilma Lindhé*. — »Le mois noir», poem af *Johan Nordling*. — De veta det icke sjelfva! af *Edelweiss*. — Kärlekens fysiologi. — Teater och musik. — Ett storstadsbarn. Berättelse för Idun af *Johan Nordling*.

Huskurer. — Matlagning. — Köket. — Bak- ning. — Drycker. — Efterätter. — Tvätten. — Konservering. — Hvarjehanda. — Läkare- råd. — Frågor. — Svar.

Annons.

Annonspris: 25 öre pr petrad (=10 stafvelser).
Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

Ett ungt, bildadt musikaliskt frun- timmer med goda kunskaper i tyska, franska och engelska språken, kan er- hålla förmånlig plats som lektris och skrifbiträde hos ett äldre par, boende vintertiden i Stockholm samt om som- maren å landet. Den sökande bör vara af verkligt god familj, helst från lands- orten, och torde skriftligen anmäla sig med bifogande af betyg och fotografi till Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, Stockholm.
(G. 26697×1) [579]

PLATSSÖKANDE.

Lärlarinna,

lektris eller sällskap.
En lärarinna — 22 år — önskar med första plats att undervisa i van- liga skolämnen (icke främmande språk) samt musik. Den sökande, hvilken eger vana både som lärarinna och lektris, har god helsa och gladt lynne samt har utgått från ett mycket godt hem. Anspråken äro ej stora. De bästa rekommendationer kunna före- tes. Närmare upplysningar kunna er- hållas genom Iduns Redaktion, dit svar, märkta »H. H.», ock torde ställas.
[519]

En rask, oförtruten och tilltagsen tjänstemannadotter med sinne o. fallen- het för prakt. hushållsbestyr, uti hvilka hon äfven eger någon vana, önskar i sådana värf anställn. hos något herr- skap i stad eller på landet. Den sök. idkar något musik o. sång, hvaruti hon är villig undervisa nybörjare, om så åstundas. På lön fästes mindre afse- ende, men desto mer på tillfälle till utveckling uti de pligter, som tillhöra en husmoder, äfvensom på ett humant bemötande. Refl. härå behagade sända svar märkt »F. A.» till S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm, hvarefter nö- diga referenser skola meddelas.
(G. 26589×2) [578]

Ett fruntimmer — 30 år — af god familj, med jemt och gladt lynne, söker plats i stad eller på landet som hus- fru. Hon undervisar äfven mindre barn, vid hvilket hon har flerårig vana. Upplysningar och rekommend- ationer erh. genom fru I. Jochmann, Hushållsskolan, Upsala.
[578]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24, 9-10 och 2-3.
Företrädesvis mag- och hudsjukdo- mar.
[505]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis *Barnsjuk- domar*.
[297]

ROLAND MARTIN

Tandläkare.

Vasagatan 10, Stockholm,
snedt emot Centralstationen. [572]

VEEN'S RENA CACAO.
Utsökt fin smak.
Vigtigt för alla sparsamma husmödrar.
Pris 1/2 kilo bark ..... Kr. 2. 75 öre.
      1/4   1. 50   »
      1/8   1. 00   »
      1/16   0. 80   »
hos alla specierhandlande
J. VEEN & Co
Sneek, Holland.
Generalagent för Sverige:
S. J. NOEMAN, Stockholm.

REGENTINGSGÅTAN
N: 9
O. G. HALLBERG
JUVELERARE, STOCKHOLM.
N: 22
Freds-gåtan
[588]

John Hultenbergs Tricotvaruhandel, Regeringsgatan 28, Stockholm. [314]

Lifförsäkring till verkliga kostnaden.

Associationen för Ömsesidig Lifförsäkring

(Mutual Reserve Fund Life Association i New York)

erbjuder på bekväma betalningsvilkor **Lifförsäkring** till verkliga kostnaden (= ungefär hälften af kostnaderna i bolagen enligt gamla systemet) med fastställda maximipremier, grundade på erfarenheten inom lifförsäkringsrörelsen.

Inga aktieegare, som taga vinsten, eller andra intressenter, som dela öfverskottet.

Absolut säkerhet.

laktagande af försigtighetsåtgärder för att omöjliggöra spekulering eller bedrägeri.

Bestämde årsavgifter till bestridande af förvaltningskostnaderna.

Försäkring till nettokostnad enligt åldersskala och till ungefär hälften af kostnaderna vid det gamla systemet.

Sträng sparsamhet i alla riktningar. Beqväma betalningsvilkor för försäkringstagare, med bestämt maximibelopp.

Vistelseort utomlands och utrikes resor försäkras inga extra kostnader.

Allm. Telefon: 84 37.

Hufvudkontor för Sverige, Norge och Danmark i Stockholm: Vasagatan 22 A.

Direktör: Johan Millén.

Ombud antagas.

[519]

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.
Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

Vårt 1:a Hushålls-, Pariser- och **Intubi-Kaffe**, hvars godhet garanteras, rekommenderas hos hvarje sparsam hushåll.

Stockholms Intubi-Kaffefabrik,
N:r 4 Klara östra gata n:r 4.
[228]

Lektioner

i teckning och målning meddelas af undertecknad. Träffas torsdagar och lördagar kl. 11—2.

[577]

Fanny Hjelm.

KULLE

Svenska Konstväfnader och Broderier.

Yllestramlar, alla färger, Garn och Silke.

Förklädestyger, ylle och bomull.

Äkta färger.

Originalmönster.

Bästa materialier.

Beställningar utföras på Möbeltyger, Mattor, Draperier m. m. i hvilken stil som önskas. Moderata priser.

Stockholm, Drottninggatan 36.

Tillverkningsort:
Lund (Thora Kulle).

Filial:
Göteborg (Svenska industrimagasinet.)
[37]

Etui- & Portfölj-

Fabrik

Hamngatan

36

Telefon:
49 70.

Otto Gillberg

Tillverkar

Etuier

för Smycken,

Bordsilver, Scha-

tull, Smyckeskrin,

Syskrin, Album m. m.

Infattar Fotografier.

Monterar Tapissierarbeten.

[506]

Landsortsboar

kunna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i n:r 15 af Idun. Postadr.: Engelbrektsg. 31 A. Telegrafadr.: Ströms. Stockholm.
[300] Maria Ström, född Klockhoff.

Kökskalender. Ombärlig hjälprea för hushåll, innehållande 177 matrecepter för så väl det borgerliga som stora köket. Till salu i alla boklädor för 1 krona.
[414]

I rike

kunnen göra en god gerning genom att mot 6% ränta och afbetalning låna en fattig, redlig man 1000 kronor. Svar benäget till »X.» Iduns Redaktion.
[468]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888.
[522] N. P. Jensen.

Kurs i klädsömnad gifves af undertecknad för ett begränsadt antal elever. OBS. Eleverna förfärdiga egna klädningar.
Bernadina Nicodemi,
Barnhusgatan 4, 1 tr. upp öfver g.
[135]

Ett ungt fruntimmer, elev af herr Brink, meddelar grundlig undervisning i pianospelning. Svar märkt »F.» Iduns byrå.
[376]

J. G. Hammars Lampkök.
Stor värmeförmåga. Brinna luktfritt. Brilljant belysning. Pris: enkla med veke 4—6 kr., extra solida 7—8 kr., med 2 veckor 12 kr. Fullkomlig belägenhet garanteras hvarje köpare. [292] J. G. HAMMAR, 30 Malmsteknadsgränd.

Gust. G. Folckers Skönfärgeri
och
Konsttvättning
N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.
Regeringsgatan n:r 9 (postadr.), Nybrogatan n:r 28 B, Drottninggatan n:r 81 C.
Butiker: Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15. [315]

TJULANDER & C:o,
VINHANDEL,
55 Drottninggatan 55,
rekommendera sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska **Viner och Spirituosa.**
Särskildt framhålls: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor samt **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt.
[318]

Handarbete.
Undertecknad mottager så väl äldre som yngre elever i allt slags handarbete, såsom: hvitsömsbroderi, märkning, schattärsöm på kläde, plysch och siden, hälsöm, macramé, fillet-guipure, knyppling (rysk och Vadstena), snörmakeriarbeten samt fornnordiska sömnader m. m. Profver och färdiggjorda arbeten finnas till påseende.
OBS! Musiklektioner i piano och gitarr meddelas äfven.
Norrländsgatan 31, 3 tr. Stockholm. Magda Kempe.
[462]

Nyheter för höstsäsongen 1888:
Damhattar, Färdiga Klädningar och Lösa Klädningskjolar,
Tricotlif, tjocka helylle, 4: 50, 5: 50, 6 och 7 kr. st.,
Morgonrockar, Filtschalar från 5, 6 och 7 kr. st.,
Stickade Koftor och Västar, Underkjolar från 1: 50 till 10 kr. st.
Den sista stora nyheten i damverlden:
Snörlifvet La Sylfide, höga med fiskben,
Snörlifvet Victoria, låga med fiskben,
hvilka båda sorter gifva kroppen den skönaste figur med nästan ingen snörning.
Dessa utmärkte Snörlif erhållas endast hos Jansson & C:o, Hötorget 6.
[546]

Sturegatan n:r 8. Telefon: 84 30.
Lacavey & C:o, Cadiz. Åkta Spanska Viner i Stockholm.
Kungsgatan n:r 7. Telefon: 54 50.